

Maš tednik

kulturno - politično glasilo

Koroška

svetovnih in domačih dogodkov

Najnovejši

MODELI BLUZ

v najboljši kvaliteti in največji izbiri

Rosl König

KLAGENFURT, Bahnhofstr. 9

10. leto - številka 21

V Celovcu, dne 22. maja 1958

Cena 1.50 šilinga

Koroška v nevarnosti!?

Gonja proti Slovincem na Koroškem je v zadnjih dneh postala tako široka, koncentrična in očitno usmerjena proti nekemu cilju, tako da nismo več mogli molčati.

Z gonjo laži in podtikovanj je začel prosluli „Der Stern“ dne 21. decembra 1927, kjer je prinesel kopico neresničnih vesti o Slovincih na Koroškem. Tako je med drugim v stolp tinske cerkve potegnil „slovenske zvonove“, čeprav je res obratno, da so napisali na zvonovih nemški.

Glasiło FPOe na Koroškem „Kärntner Nachrichten“ je dne 16. maja t. l. poročala, da je „še pred nekaj dnevi bila na novo odprta v St. Jakobu v Rožu slovenska gospodinjska šola za dekleta, ki jo vodijo šolske sestre“. V resnici pa ta šola obstoji že od leta 1908 in je dne 27. aprila t. l. obhajala svojo 50-letnico. In taki ljudje se potem izdajajo za poznavalce razmer v južni Koroški ter hočejo v njenem imenu povsod govoriti!

Ni še dolgo od tega, kar je sam obrambni minister Graf na nekem zborovanju izjavil, da naj tisti Slovenci, ki jim ni všeče v Avstriji, iz tega potegnejo konsekvence, kajti Avstrija nobenemu ne brani izselitve.

Dunajski dnevnik „Die Presse“ je prinesel vrsto laži in najpodlejših podtikovanj. Samo nekatere cietke iz njegovega vrta: slovenski duhovniki odrekajo poslednjo popolnico tistim, ki se hočejo spovedati v nemščini, slovenske redovnice širijo iredentistično propagando, škofija je morala ostro ukoriti slovenske duhovnike. Dokazani primeri te vrste dejanj iz narodnega sovraštva gredo v stotine. Brez dvoma tako grdih napadov po tisku nismo doživeli niti za časa nacizma.

V „Salzburger Nachrichten“, v graški „Tagespost“, v „Kleine Zeitung“ beremo v zadnjih tednih tendenčna poročila, ki hujskajo proti Slovincem in javnost netočno informirajo. Vse pa poseka celovška Volkszeitung. V zadnjih tednih skoraj ne mine dan, da ne bi v njej bil članek proti koroškim Slovincem. Višek je dosegla v svoji številki z dne 17. maja. Tam prinaša uvodnik, ki bi naj služil „pomiritev“ in končno pride s pravo barvo na dan:

„Saj še niti ne ve nihče, ali bo vobče treba ustanovljati kake nove šole, kajti z jasno odločitvijo o jezikovnem vprašanju ne bo niti en sam otrok več prišel v šole“. To je torej pravi namen „odločevanja“, „opredelitve“. V današnjem času političnega kolektivizma je res pričakovati tak rezultat, kajti mali posameznik je brez moči pred organiziranimi kolektivni raznih vrst. Ta „pomiritev“ s pomočjo opredelitve bi naj torej služila temu, da bi Slovincem še to malo vzeli, kar danes imamo.

Dne 27. maja se bo znova sestal parlamentarni odbor za manjšinske zadeve. Ze sedaj se po Koroškem pripravljajo akcije, ki naj vplivajo nanj v določeno smer. Na delu so že gorečniki, ki dajejo navodila za „izjave o nezadovoljstvu prebivalstva z dvojezično šolo“, za zahteve po pravici staršev, za pošiljanje brzojav na Dunaj. Deželni poslanec dr. Mayrhofer bo baje vodil posebno deputacijo na Dunaj in zagotovljeno je sodelovanje Schulvereina, Landsmannschafti in še bogzna koga.

V tej luči postaja namen te široko razpredene gonje jasen. Toda država pogodba še vedno velja. V njo so bile sprejete določbe o pravicah manjšin, ki jih naj zavarujejo pred samovoljo večine. Ker država pogodba obvezuje vsa država, smo se obrnili na vso avstrijsko javnost. Ker nimamo na razpolago nemških listov, smo uporabili naš list in prepričani smo, da bodo naši bralci ta korak razumeli in odobrili.

An die österreichische Öffentlichkeit

Kärnten in Gefahr!...?

Da sich in der letzten Zeit schwerste Angriffe in den Zeitungen gegen die Slowenen mehren, sehen wir uns veranlaßt, auf dem uns einzig zur Verfügung stehenden Wege ein Wort an die deutschsprechende Bevölkerung zu richten, um wenigstens einige wenige Fälle der vergifteten Propaganda aufzuzeigen.

Wehrlos gegen den Rufmord

Die Wiener »Presse« vom 27. 2. 1958 schreibt auf Seite 3 unter »Nationalitätenpolitik am Totenbett« folgendes: »Es gibt hunderte von überprüften Beweisen dafür, daß sich Geistliche weigerten, einen Sterbenden in deutscher Sprache zu trösten, daß sie Namen in Dokumenten und in Grabinschriften grundsätzlich slawisieren (aus Schenk wird Šenk), daß sie bei Kirchenbesichtigungen durch Fremde Unkenntnis der deutschen Sprache vortäuschen und nur Slowenisch reden. Das ist nicht alles. Die in einem Heim in Klagenfurt untergebrachten, aus Jugoslawien geflüchteten Priester mußten erst kürzlich über Verlangen der Landesregierung von Bischof energisch verwahrt werden. Sie hatten sich als jugoslawische Propagandisten betätigt. Einen Gipfelpunkt religiöser und nationalstischer Verwirrung erreichte jene Nonne, die als nachweisbar politisch Verfolgte nach Österreich geflüchtet war und in ihrem Koffer ein dickes Paket jugoslawischen Propagandamaterials herübergeschmuggelt hatte.«

Hier kann man wohl nur eines sagen, soviel Sätze, soviel Lügen. Derartige infame Angriffe gegen die katholische Geistlichkeit haben wir nicht einmal in der nationalsozialistischen Zeit der Priesterprozesse erlebt. Es wäre ein Leichtes in diesem Zusammenhange Namen zu nennen und die kirchliche Behörde wäre wohl verpflichtet ganz energisch einzuschreiten. Es ist uns leider nicht bekannt, ob das bischöfliche Ordinariat von der Schriftleitung der »Presse« Aufklärung und Namensnennung verlangt oder ob es eine Berichtigung eingeschendet hat.

Ein Ratschlag des Verteidigungsministers

Herr Bundesminister Ferdinand Graf sprach am Parteitag der Kärntner ÖVP am Samstag, den 25. Jänner 1958 auch über die Minderheiten. Laut unwiderfener Pressemeldung führte er folgendes aus:

»Österreich, und das ist der ganzen Welt bekannt, weiß, wie es mit Minderheiten umzugehen hat. Die Minderheiten aller Welt wären glücklich, jene Rechte und Freiheiten auf wirtschaftlichem, politischem und kulturellem Gebiet zu haben, wie sie die slowenische Minderheit in Österreich bzw. in Kärnten hat. Wer Österreich und sein demokratisches System bejaht, ist uns ein lieber und selbstverständlich gleichberechtigter Staatsbürger. Wer diese Achtung den österreichischen Institutionen gegenüber nicht aufbringen kann, wird wohl den Mut haben, selbst die Konsequenzen zu ziehen. Wir verweigern niemandem die Ausreise aus Österreich.«

Das Blatt der Freiheitlichen Partei Kärntens FPO »Kärntner Nachrichten« vom 16. Mai 1958 berichtet auf Seite 3: »Erst vor wenigen Tagen wiederum wurde in St. Jakob i. R. eine slowenische Frauenwirtschaftsschule errichtet, die von slowenischen Schulschwestern geleitet wird.« Tatsächlich aber besteht die

Schule seit 1908 und beging am 27. April das 50-jährige Jubiläum. Diese Leute behaupten Kenner des Unterlandes zu sein und im Namen des Unterlandes die Stimme erheben zu müssen.

Solche Falschmeldungen werden wohl mit Absicht weitergegeben, um dadurch Unruhe zu erzeugen. Zu Dutzenden und Dutzenden könnten wir derartige Gerüchte aufzählen.

Der Vorstoß der „Volkszeitung“

In der »Volkszeitung« vom 17. Mai bringt der Mann mit den drei Sternen einen »Befriedigungsartikel« mit konkreten Vorschlägen und läßt ganz eindeutig die Katze aus dem Sack: »Noch weiß niemand, ob überhaupt neue Schulen errichtet werden müßten, denn durch eine klare Entscheidung in der Sprachenfrage kommt nicht ein einziges Kind mehr in die Schule«. Der Schreiber dieses Leitartikels weiß wohl, daß wir im Zeitalter des Kollektivismus leben, in einer Aera der massiven Zusammenschlüsse, in der die Menschen bis zu 90 und 99% dem Kollektiv erliegen. Durch eine fern und nahgelenkte »Volksabstimmung« wäre ja eine ganz klare Entscheidung in der Sprachenfrage zu »erwirken«.

Es würden sich ja dabei 99% für die deutsche Schule ergeben und Schulbauten wären nicht mehr notwendig, solche kosten ja auch ein »Heidengeld«. Bei der Praxis in Kärnten wäre es ein Leichtes, jeden, der sich für eine slowenische Schule oder gar für das Kuriosum des Mannes mit den drei Sternen die »zweisprachige Schule aussprechen sollte, als Irredentisten, als Staatsfeinde, als Kommunisten zu stempeln. Wir haben es ja erlebt, daß die Volkszeitung vom 10. Juli 1957 in einem Bericht über die Tagung des Grenzlandausschusses in Lindenhof bei Völkermarkt eine ausgesprochene Drohung gegen die Besucher der slowenischen Mittelschule bringt.

Das Rezept für die Forderung »Südkärnten muß befriedet werden« erinnert sosehr an die Parole »Dem kleinen Mann muß geholfen werden«! mit dem Hintergedanken, ihm noch das zu nehmen, was er hat. Der Artikelschreiber aber hat sich noch nie der Mühe unterzogen, das Wesen der zweisprachigen Schule ernstlich zu erwägen. Es muß festgestellt werden, daß in Kärnten ein zweisprachiges Gebiet vorhanden ist und daß einem solchen auch eine besondere Schule entsprechen muß. Es ist festzuhalten, daß sich berufene Schulmänner in der Lehrerberatung vom 8. 9. 1950 hundertprozentig für diese Schule ausgesprochen haben, daß gerade diese Lehrertagung von der Landesregierung einen Schutz gegen politische Verhetzung forderte und das schon im Jahre 1950. Wir verweisen auf die Enquete in der Kärntner Landesregierung vom 6. 10. 1953, diese rief die Beibehaltung der zweisprachigen Schule mit einer Abänderung nur in gewissen Einzelfällen. Vielleicht ist es dem Artikelschreiber mit den drei Sternen auch entgangen, daß ja selbst an den Schulen, an welchen die Verordnung zu 100% durchgeführt wird, $\frac{2}{3}$ des gesamten Unterrichtes in deutscher Sprache erfolgt. An den Hauptschulen aber ist der gesamte Unterricht in deutscher Sprache, ledi-

gich drei Wochenstunden wird slowenischer Sprachunterricht erteilt. Selbstredend handelt es sich bei Slowenisch nicht um eine Fremdsprache, sondern um die zweite Landessprache, die laut Staatsvertrag im zweisprachigen Gebiet auch Amtssprache ist. Einen Frieden im Lande kann es und wird es nur geben, wenn eben beide Volksteile in gleicher Weise belastet und erkannt werden, denn sie beide tragen ja auch das Schicksal des Grenzlandes.

Am 27. Mai 1958 soll nun in Wien wiederum der Parlamentsausschuß zur Beratung all dieser Fragen zusammentreten. Dieser Beratung sollen nun Mißstimungen der Bevölkerung vorliegen. Daher große Eile. Ortsgruppen bekommen Anweisung aus der Klagenfurter und der Völkermarkter Zentrale: »Beschließet Unwillen der Bevölkerung gegen die zweisprachige Schule! Verlangt das Elternrecht! Weiset auf den schlechten Lernerfolg an der zweisprachigen Schule hin! Sendet Protesttelegramme an den Parlamentsklub der ÖVP, der SPÖ und der FPO! Versucht auch SPÖ-Mitglieder und -Funktionäre für diese Protestaktion zu gewinnen!«

So war die Anweisung am 17. Mai um 11.30 Uhr für die Versammlung in Eisenkappel. Die ergänzende Nachricht besagte noch, daß zum 27. Mai 1958 der Landtagsabgeordnete Dr. Mayrhofer eine Delegation nach Wien geleiten wird, wobei die Mitarbeit der Landsmannschaft, des Schulvereines und des Abwehrkämpferbundes gesichert ist.

Aussöhnung durch Auslöschung

Wie sich Dr. Mayrhofer die Regelung im Lande vorstellt, aber wissen wir aus seinem Artikel »Staatsbewußtsein im Grenzland« in der »Furche« vom 5. 11. 1955. Dort hieß es »Die Slowenen, die sich bemühen »Schriftslowenisch« zu sprechen, sind für die Abtrennung »eines großen Stückes von Kärnten«. Die windische Mutter spricht »windisch mit österreichischem Staatsbewußtsein«. — Das sind massive Drohungen, die ja nach überlegter Berechnung schließlich auch beim Sprachenentscheid nicht den Volkstumgeboten in den totalitären Staaten nachstehen und ein Resultat von 95 oder 99% liefern sollen.

Das nennt man Befriedung und glaubt damit das zweite Landesvolk in Kärnten — die Slowenen — auslöschen zu können.

Wir aber glauben fest, daß einmal die Stimme des Gerechten ertönen werde: »Kain, wo ist dein Bruder Abel?«

Eine mahnende Stimme erhebt der Text des Staatsvertrages vom 15. 5. 1955. Dieser bietet der Minderheit, die sich ja zahlenmäßig in der Formaldemokratie nicht durchsetzen kann, den Schutz. Österreich hat diesen Vertrag unterschrieben und sich damit verpflichtet, ob es den »Befriedern« und Organisatoren von Protesttelegrammen recht ist oder nicht. Wir aber berufen uns auf den Staatsvertrag als einen Teil der Bundesverfassung, weil wir als österreichische Staatsbürger das volle Recht dazu haben.

Die Schulverordnung vom Oktober 1945 ist ein ehrlicher, wenn auch nicht allseitig befriedigender, dort wo guter Wille am Werke war, bestens bewährter Beitrag zur Befriedung Südkärntens. Der sozialistische »Prominente« hat schon recht gehabt, wenn er meinte, es würde mit diesem Versuch eine neue Aera der Minderheitenpolitik eingeleitet. Heute aber sehen wir im Lande, daß der Geist, der die Aussiedlung von 1942 heraufbeschwor, neue Blüten treibt und sich die Lösung von Minderheitenfragen einfach im zahlenmäßigen Erdrücken durch die Mehrheit vorstellt.

ŠMIEHEL PRI PLIBERKU

„Žrtev spovedne molčečnosti“ na šmihel-
skem odru - Župnikova žrtev

Ena zadnjih stvari, ki so jih naš rajni g. župnik pred odhodom na Dunaj uredili, je bila, da gostuje Farna mladina iz St. Jakoba z igro „Žrtev spovedne molčečnosti“. Sami so bili navdušeni za prosvetno delo, bili več let predsednik KKZ (Krščanske kulturne zveze), mnogo iger režirali, gostovali z njimi, pa tudi v Šmihelu gostoljubno sprejemali druge igralske skupine.

Ne bomo tukaj ocenjevali te lepe igre, ki je radi vsebine in izvrstnega igranja prevzela vso polno dvorano, ampak omenimo, da je prav med igro umrl na Dunaju naš preč. g. župnik. Preč. g. Vinko Zaletel, ki je igro pripravil, je ob koncu igre omenil, da naj bo igra posvečena njihovemu župniku, ki je tudi postal žrtev duhovniške službe, dušnopastirske gorečnosti, ki se je v nesebičnem in požrtvovalnem delu izčrpaval in prav sedaj izgoreva in lahko vsak čas ugasne luč njegovega življenja. Z „oče-našem“ smo zaključili igro, v očeh vseh pa so bile solze... Molili smo zanj, ki je res prav tedaj izgorel!

Naj bo rajni g. župnik še v nebesih tako navdušen priprošnjak za našo katoliško kulturno delo, kot je bil navdušen kulturni delavec na zemlji!

VOGRČE

Razne novice iz farnega življenja

Sneg nam je pozimi toliko lesa podrl, da je za nas kmete prava katastrofa in kaj takega še ne pomnimo. Zato smo imeli toliko dela v gozdu, da nismo ne pisali ne brali, še jedli komaj. Potem se je radi pozne pomladi poljsko delo kar usulo na nas in šele sedaj smo prišli do sape.

Včasih smo se na Florijanovo oddahnil, letos pa je padlo na nedeljo. To je naš največji praznik in vsa okolica pride k nam v goste. Za cele vagone napečemo „cvrče“ (šnit), seveda poleg vseh drugih dobrot. Cerkev smo tako lepo okrasili, da jo gostje kar občudujejo. Sploh imamo sedaj pod novo mežnarico vse tako lepo in čedno v cerkvi, da je veselje. Požrtvovalno ji prikrasitvi pomaga Čebelarjeva Micka. Procesi pride veliko, največja je bila šmihelska, ki so jo vodili rajni gospod župnik Picej. Bili so že tako slabi, da so komaj maševali. Rekli so ob odhodu našemu g. provizorju, da so zadnjikrat v Vogrčah. Res so bili zadnjikrat, 14. dni pred smrtjo. Rajni g. Picej so bili nekaj časa vogrški župni upravitelj in se vsi farani hvaležno spominjamo prijaznega in požrtvovalnega gospoda in je tudi nas hudo prizadela njegova prezgodnja smrt.

Na Florijanovo smo letos po desetletjih enkrat imeli eno sv. mašo na lopci, kar se je izkazalo kot praktično in lepo, saj so edinole tako mogli biti vsi častilci sv. Florijana pri sv. maši in so navdušeno vsi sodelo-

vali pri ljudskem petju.

V nedeljo, 18. maja se je zopet zbralo v Vogrčah veliko ljudi. Po dolgem času smo zopet enkrat v Vogrčah gledali igro in sicer „Žrtev spovedne molčečnosti“. Niso igrali Vogrjani, ampak Farna mladina iz St. Jakoba, ki jo je povabil naš. g. župni upravitelj, ki je tudi njihov režiser. Saj je prav, da enkrat vidijo, kako daleč mora on včasih priti k vaji v St. Jakob. Naši fantje pa so pripravili oder in vse drugo na župniškem skednju. Veliki prostor je bil popolnoma zaseden, bilo je zračno in hladno in smo tako udobno uživali vsebinsko pretresljivo in lepo podano versko igro. Obljubili so, da pridejo še enkrat z veseloigro, potem bodo pa tudi Vogrčani pokazali, da kaj zmorejo.

Na Vnebohod zvečer so umrli Novakov oče, Alojzij Enzi. Še zvečer so bili zdravi in z družino molili rožni venec. Ko so se vlegli, jih je zadela srčna kap in so bili takoj mrtvi. Stari so bili 68 let. Bili so priljubljeni in radi pomagali, kjer je bilo treba. Saj so bili praktičen mož, ki so znali „vse“. Novakova družina jih bo zelo pogrešala, zlasti pa mali otroci, ki so bili tako navezani nanj. Novakovi družini naše sožalje, očetu pa večni pokoj!

ŠT. RUPERT PRI VELIKOVCU

O naši farni cerkvi

Farna cerkev v Št. Rupertu velja za eno najstarejših cerkva na Koroškem. Ustanovil jo je verjetno okoli l. 760 solnograški škof Virgilij po sv. Modestu, ki je zgradil tudi cerkev v Gospi Sveti in je tam pokopan. Zgrajena prvotno v romanskem slogu je doživela tekom stoletij veliko sprememb. Ze dalj časa je bila zlasti v notranjosti potrebna poplave. Po daljših pripravah se je lansko leto pričelo z obnovitnim delom, ki bo zdaj v glavnem končano. Morda se bo pozneje o tem več kaj napisalo. Za zdaj bodi omenjeno samo to, da se je največja sprememba izvršila pri velikem oltarju, prejnjemu novogotični oltar se je odstranil in na njegovo mesto je prišel prenovljen oltar sv. križa. Cerkev nudi zdaj obiskovalcu precej drugačno lice.

Ker se je pri velikem oltarju postavila docela nova oltarna miza, mora biti zopet posvečena. Zato bomo imeli

slovesno posvetitev oltarja na praznik Sv. Trojice, 1. VI. 1958, ki jo bodo izvršili prevzvišeni škof dr. Jožef Köstner ob asistenci več duhovnikov. Obredi se začnejo

Prodaja rabljenih
vozov
brez rizika

Za vsak avtomobil
nudi garancijo OPEL-
zastopstvo za Koroško.

Thampitsch & Co.

KLAGENFURT,
Villacher Strasse 181
Tel. 26-60 in 54-30
V sobotah prodajamo ves dan!

Klagenfurt, Herrngasse 1
SAKOJE
518.-, 415.-, 375.-, 285.-,
198.-
HLAČE
315.-, 275.-, 235.-, 175.-,
150.-
OBLEKE
1148.-, 935.-, 850.-, 645.-,
598.-
PLAŠČE
Ninoflex, Hämmerle, Novelin
535.-, 478.-, 435.-, 390.-,
375.-
Veste in puloverje
Bogata izbira - poceni
Na obroke

Pri nas na Koroškem

s sprejemom nadpastirja ob pol 8. uri in se končajo s pontifikalno sv. mašo.

Ker je to zelo redka, pa zanimiva in ganljiva slovesnost, vabimo k njej tudi vernike od drugod.

GOSPA SVETA

Minulo nedeljo je vsekofijsko katoliško žensko gibanje priredilo lursko romanje v Gospo Sveto. Iz vse Koroške so prišle žene in dekleta, da se priporočijo svoji nebeški vzornici in zavetnici. Ob deveti uri je bila pontifikalna sveta maša, ki jo je daroval naš prevz. nadpastir dr. Köstner. V svojem nagovoru je romarje iz Roža, Zilje in Podjune pozdravil v slovenščini. Med delitvijo sv. obhajila so naše romarke zapele dve slovenski pesmi.

Ob 12. uri pa je bila posebna sveta maša za slovenske romarke, ki so napolnile obširno cerkev. Sv. daritev je opravil mil. g. kanonik Aleš Zechner, ki je v svojem lepem nagovoru navduševal zbrane k ljubezni do naše nebeške Matere.

Pod vodstvom č. g. dr. Cigana je vsa cerkev v ljudskem petju častila Marijo. Ubarno slovensko petje je zbudilo pozornost romarjev tudi iz drugih krajev.

Anton Lajmižu v Vidri vesi v spomin

Bricko nas je zadela vest, da je umrl po kratki, mučni bolezni Lajmižev oče Anton. Naslednje vrste so posvečene možu, katerega je spoštovala in čislala široka okolica.

Rodil se je Anton Lajmiž leta 1888., meseca majnika. Njegov dom stoji sredi polja in travnikov, za lučaj severno od romarske cerkve pri Božjem grobu. Mladi Tonej se je izučil za pečarja in daleč naokoli ne bo zlahka hiše, kjer bi ne bil on postavil prvega štedilnika, ko so pred desetletji pričeli kmetje predelovati stare črne kuhinje v sodobne stanovanjske kuhinje s štedilniki. Stotine in stotine štedilnikov in peči je postavil po naših vaseh in tudi v Pliberk so ga radi klicali, saj je bil v svoji stroki res mojster. Bil je vljuden, skromen in postrežljiv mož, priden kot mravlja. Po končanem „šiltu“ pa je rad pohitel domov, da je na lastni mali kmetiji opravil moška dela in pomagal ženi in sestri. V teku let si je vzorno in napredno uredil svoje gospodarstvo ter opravil in moderniziral poslopja; tako napravi danes njegov dom, katerega je moral prezgodaj zapustiti, na vsakega človeka prijeten vtis.

Vsako prsto uro pa je posvetil čebelarju. V čebelarstvu je postal priznan strokovnjak in že lepe uspehe. Domači čebelarji so pri-

Kraj, kjer kupujete opravo za spalnice, dnevne sobe, kuhinje, oblaginjeno pohištvo, žimnice

Rudolf Slama

KLAGENFURT, St. Veiter Strasse 15 und
Sponheimer Strasse 16

Ugodno odplačilo na obroke; tudi zamenjava za uporabni les je možna. Brezplačna dostava z avtomobilom.

OBLEKE - SAKOJE - HLAČE

WALCHER

KLAGENFURT, 10.-Oktober-Strasse

Najlepši spomin na sv. obhajilo in birno je slika iz fotografskega ateljeja

Tollinger

KLAGENFURT, ALTER PLATZ 31
Ob binokostnih praznikih imamo odprt

STROKOVNA TRGOVINA

za DEZNA OBLAČILA

Ballon-Popeline, loden-plašči za moške, dame in otroke v največji izbiri! Gumijasta oblačila. Vsakovrstna popravila izvršimo takoj.

VAL. TARMANN

KLAGENFURT, Völkermarkter Str. 16

SVEČE

Nagle in neprevidene smrti, reši nas o Gospod! Letos so že štirje farani umrli nagle smrti. Tako so Ucarjevo Leno našli mrtvo v sobi v nedeljo 20. aprila. V torek 22. aprila so jo pokopali poleg brata Skočaja.

Isti dan je vlak zažgal gozd ob železniški progi v Ladinah. Močan veter je ogenj naglo razširil. Kar sedem požarnih bramb je gasilo goreči gozd. Tudi železniški delavci so pomagali gasiti. Med njimi tudi Hans Pak, Tesnar iz Zgornjih Krajev. Pred enajsto uro se je vrnil na dom in potožil, kako vroče mu je. Potne kaplje so mu oblivale čelo. Pa se je že zgrudil in obležal mrtev. Zdravniki so domnevali zastrupitev z dimom, komisija iz Dunaja pa je pozneje ugotovila srčno kap.

Pokojni Tesnar zapušča ženo in devet otrok, ki so deloma še nepreskrbljeni. Rajni gospodar Tesnarjeve domačije je bil rojen 1901 pri Tesnarju. Bil je tih, miren človek, ki je poznal le skrb za družino in hišo. Ker je bila družina velika je vsak dan pomagal še doma. Bil je tudi vnet gasilec. Dolgo je bil podpredsednik in ob ognju zmeraj prvi na kraju nesreče.

Zelo številni so bili pogrebci: sorodniki, gasilci, sodelavci in vaščani. Godba železničarjev je igrala žalne koračnice. Pogrebne obrede in nagovor je imel bratranec rajnega msgr. dr. Janko Hornböck. Tudi dva zastopnika žel. direkcije in poveljnik požarne brambe v Svečah so mu spregovorili v slovo. Bodi mu lahka zemlja!

hajali k njemu po nasvete in občudovali njegov način čebelarjenja.

Bil je rajni Lajmižev oče odločen katoličan. Vestno je izpolnjeval svoje verske dolžnosti in v katoliškem duhu vzgajal svoje otroke. Rad je žrtvoval delo in denar za potrebe cerkva v fari, kadar so se nabavljali novi zvonovi ali prenavljale cerkve ali pa kupovale mašne obleke in paramente. Vselej so našli prosilci pri njem odprt roko.

Prav tako je bil rajni vedno neustrašen narodnjak in zaveden Slovenec. Nikoli ni tajil svojega materinskega jezika in se vedno in povsod odločno potegnil za naše narodne pravice.

„Kogar Bog ljubi, tega tepe“, pravi star pregovor. Tako tudi rajnemu Antonu Bog ni prihranil hudih udarcev usode. Dne 5. majnika leta 1945 je izgubil ob eksploziji municije, katero so bili pustili nepremišljeno madžarski vojaki, svojega sinčka Ignaca, vse njegovo upanje in veselje. Granate so ga raztrgale poleg štirih drugih dečkov. Žrtvam te eksplozije je postavil rajni na mestu nesreče lično kapelico in sicer tako, da jo je lahko videl iz svojega doma. Pa ta udarec ni ostal sam. Ob razburjenju spričo te nesreče se je prehladila še njegova hčerka Trezka ter si nakopala zahrbtno bolezen. Nekaj mesecev je hirala in trpela in končno tudi ona umrla. Tako je rajni izgubil v teku par mesecev kar dva otroke. Ta udarec ga je globoko zadela in ga nikoli ni mogel popolnoma preboleti. Ob spominu na svoja rajna otroke se je dostikrat grenko razjokal.

Življenje pa je teklo naprej. Rajni Lajmižev oče je pridno hodil na delo - še letos pred Veliko nočjo je postavljaj štedilnike. Poleg tega je kljub svoji starosti - saj bi bil v teh dneh dopolnil svoje 70. leto - delal v gozdu in spravljal od snega podrt drevje. Ker je vedno zmerno in skromno živel, je bil še nenavadno dobro ohranjen in čil. V velikem tednu pa je začel tožiti o bolečinah v želodcu. Po praznikih se je podal v bolnico v Volšperk, kjer je bil operiran. Toda vsa zdravniška umetnost je bila proti raku zastoj. Mož je po operaciji vidno hiral in v petek, 9. maja so ga pripeljali na dom. Vidno se je razveselil, ko je spoznal, da je spet doma; toda proti večeru istega dne je ugasnila luč njegovega življenja.

V ponedeljek, 12. maja smo spremili njegovo truplo k večnemu počitku na pokopališče v Nončo ves. Žalni spoved je šele prav pokazal, kako so ljudje rajnega spoštovali in cenili. Pogrebne obrede je opravil mil. g. prošt Trabesinger ob asistenci preč. g. Miheliča. Pevci pa so se na domu in ob odprtjem grobu poslovili od rajnega z žalostinkami. V nagrobnem govoru je mil. g. prošt še enkrat orisal vernost, zvestobo cerkvi in radodarnost za njene potrebe, ki so rajnega odlikovale.

Sončna očala - Sonnenbrillen

OPTIKER SEKERKA
KLAGENFURT, 10.-OKTOBER-STR.

Vence za prvo sv. obhajilo in birme ter druge lepe novosti dobite v vodilni strokovni trgovini

PRINCESS

KLAGENFURT, ALTER PLTZ

SENZACIJA! Lahko že dobite popolni električni brivni stroj „Royal Matic“, brez toka. Dobite ga tudi na obroke. Nenadomestljiv! Predvajanje: INGSTE WERKE, Klagenfurt, 10.-Oktober-Strasse 4.

Oglašuj
v našem listu!

MALI OGLASI

VSAKA BESEDA STANE 1.10 Š (IN 10% DAVKA)

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil. (in 10% davka). - Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec št. 43-58)

Tudi letos spet Kopalne obleke

v ogromni izbiri MODENHAUS

Dobro obklečen...
ni problem

Ali ste že videli naše nove pletilne obleke? Naše izložbe vam o tem povedo več!

BURGASSE

Napadalca iz Nonče vasi obsojena

Dne 19. maja 1958 je bila v Velikovcu sodna razprava proti napadalcem iz Nonče vasi. Ignac Rudolf je bil obsojen na 4 mesece ječe nepogojno, njegov brat Maks Rudolf pa na 2 mesece pogojno. Razpravo je vodil sodnik poedinec pri deželnem sodišču dr. Arnold, državni pravdnik je bil dr. Ringel, zapisnikar dr. Hammer. Franca Buchwalda, pd. Puklovega očeta je v imenu odvetniške pisarne dr. Fiedler zastopal dr. Janko Tischler.

Razprava je bila opol enajstih dopoldne. Obtožnica je obema bratoma Rudolfoma očitala, da sta dne 14. 3. 1958: 1. z dvigom stola v položaj primeren za udarec ter s pretinjami grozila č. g. Vinku Zaletelu s telesno poškodbo. S tem sta ga prisilila, da je opustil nameravano predavanje s skioptičnimi slikami. Grožnje so bile take, da so z ozirom na njihovo naravo morale v prizadetem zbuditi utemeljeno zaskrbljenost.

2. sta namerno prizadejala Francu Buchwaldu težke telesne poškodbe in sicer vdrtje treh sprednjih zob spodnje čeljusti, nadalje sta mu odlomila en zob v gornji čeljusti ter zlomila četrto rebro na levi strani in mu prizadejala razne odrtnice; skupna narava teh poškodb je taka, da jih je označiti kot težke.

S tem sta zakrivila kazniva dejanja: zločinstvo javnega nasilja po čl. 98 kazenskega zakona ter zločinstvo težke telesne poškodbe po čl. 157 odst. 2 kazenskega zakona.

Oba obtoženca sta krivdo tajila. Dokazni postopek pa je njuno krivdo dokazal.

Na zahtevo pravnega zastopnika g. Buchwalda je Maks Rudolf končno priznal, da ves napad ni zrasel na njenem zeljniku, ampak da sta neki Heinrich Edelbauer in Valentin Prutej plačevala Rudolfoma za pijačo in jima prigovarjala: »Treba je nekaj storiti, da se prireditev ne bo vršila.« Imenovani Prutej je potem oba pretapaška brata s svojim avtomobilom zapeljal v Nončo ves, ju odložil blizu gostilne Paulitsch, ter se nato sam odpeljal naprej v Božji grob, kjer se je ustavil v gostilni Uranšek. Od tam je potem nekdo dvakrat telefoniral k Paulitschu in se zanimal kaj se tam dogaja. Zaslišanih je bilo več prič, ki so tudi potrdile, da je bil napad naročen.

Ko je sodnik dokazni postopek zaključil, je državni pravdnik dr. Ringel v svo-

jem govoru dejal, da je razprava dokazala jasno krivdo obeh obtožencev. Kljub temu, da je bil napad naročen s strani tretjih oseb, sta oba Rudolfa v polni meri odgovorna za svoja dejanja, zato ju je treba strogo obsoditi. Avstrija je pravna država in v njej gre pripadnikom narodnih manjšin ista zaščita kot vsakemu drugemu državljanu, je dejal državni pravdnik.

Pravni zastopnik gosp. Buchwalda dr. Tischler je v svojem govoru poudaril, da je napad v Nonči vasi izrazilo nasilno dejanje šovinizma proti slovenski manjšini in je po svoji naravi najtežje, kar jih pomnimo v zadnjih letih. Dogodek je v toliko bolj obsojanja vreden, ker ni

bil moten kak nacionalni ali politični shod, ampak izrazilo verska prireditev ter je bilo pri tem več oseb, med njimi žensk, telesno poškodovanih. Povrh vsega se je dejanje odigralo pred očmi večjega števila otrok v šolski starosti. Glede kazni se je pridružil zahtevi državnega tožilca, zahteval je pa poleg tega za svojega klienta odškodnino za bolečine ter si pridržal vse nadaljnje zahtevke.

Nato je sodnik razglasil sodbo. Oba obsojenca sta med razpravo nudila prav žalostno sliko. Ignac je kot star znanec sodnije in zaporov (je že petkrat predkaznovan) vse trmasto tajil, zato je bila kazen izrečena nepogojno. Izjavil je, da se bo pritožil. Njegov brat Maks pa je prvič stal pred sodnikom in je bil zaradi tega vidno zbehan. Večkrat je mešal slovenščino z nemščino, tako da je moral sodnik nekajkrat ponoviti vprašanja, da je dobil iz njega razločen odgovor. Oba sta bila brez odvetnika. Očividno so ju podpihivalci sedaj pustili na cedilu. To dejstvo jima bo dalo misliti in je svarilo vsem tistim, ki se puščajo izkoriščati od šovinistov.

vse to stori o pravem času si podaljša ure v dneve.

Kakor kaže statistika se v zadnjem času mnogo varčuje. To po zaslugi gospodinje, ki vsak šiling prav obrne in se zaveda, da prihranjena vsota nudi močno hrbtnico družini.

Gospodarski stiki Jugoslavija-Italija

Trst (AI). V italijansko-jugoslovenskih gospodarskih odnosih so številna vprašanja, ki pričakujejo ureditve. O njih so obsežno razpravljali na sestankih, ki so bili v okviru milanskega velesejma ter med „Jugoslovenskim dnevom“ na njem. Trgovinska izmenjava med obema državama je zdaj izrazito aktivna za Italijo, ki se pripravlja, da bi še bolj povečala svoje prodiranje in vpliv na jugoslovenskem tržišču.

Na enem izmed sestankov v Milanu je eden poglavitnih predmetov razprave bilo preučevanje novih oblik in pripomočkov za nadaljnje povečanje medsebojne trgovine. Med drugim so obravnavali cestni promet ter trgovinsko arbitražo med različnimi podjetji.

Preučili so dalje nekatere pomembne podatke. Tako na primer je vrednost italijanskega izvoza avtomobilov, ki je leta 1956 znašala dve milijardi lir, narasla lani na štiri milijarde in 200 milijonov lir. Traktorjev je Italija predlamskim izvozila v Jugoslavijo za 500 milijonov lir, lani pa za milijardo in 600 milijonov lir.

Na sestanku v Milanu so obravnavali tudi nadvse važno vprašanje o izvozu jugoslovenske električne sile, o čemer so Italijani razpravljali z jugoslovenskimi strokovnjaki tudi že prej. Poudarjali so, da je sodelovanje na tem področju zdaj tehnično urejeno. Treba je urediti še tisto, kar se tiče finansiranja.

Pri tej priliki so poudarili, da Jugoslavija zida velike električne centrale in da bi bila pripravljena izvažati električni tok za povračilo kreditov, ki bi jih dala Italija. To naj bi dalo tudi potrebna zagotovila italijanskim bančnim zavodom, ki so ob zahtevi po finansiranju hoteli imeti večja jamstva, kakor pa so jim jih nudili v začetku.

Posvetovanja v Milanu so se udeleževali tudi nekateri zastopniki trženske delegacije Italijansko-jugoslovenske trgovinske zbornice. Ti so poudarjali nekatera vprašanja izrednega značaja, ki zadevajo trgovino med Trstom in jugoslovenskim obmejnim pasom. Ta trgovina poteka v okviru tako imenovanega pokrajinskega sporazuma. Dalje so poudarili, kako je brezpogojno potrebno, v čim večji meri sprostiti to področno trgovino ter kar se da povečati dovoljne količine.

Našim gospodinjam

Bodi varčna

Dobro se nam godi na splošno. Zaradi tega mnogokje pozabljajo na varčnost. Vendar je varčnost tista lastnost (gospodinje), ki jo moramo gojiti v slabih in dobrih časih.

Varčna je tista gospodinja, ki skrbno hrani in množi imovino, ki razumno uporablja denar in po nepotrebnem ničesar ne izda. Umetnost varčevanja je v tem, da gospodinja, kjer so dohodki majhni, nikdar ne potroši več, kot dobi. Gledati mora, da izdatke čim bolj omeji, sicer gre gospodinjstvo in gospodarstvo rakovo pot. Nek pregovor pravi, „da se varčna gospodinja skloni za kurjim peresom čez plot“. Varčevati je moč povsod. Varčujemo pri perilu, da ga sproti pošijemo in ne nisimo strganih kosov. Varčujemo pri jedi, da jedila iz domačih pridelkov pripravimo na najraznovrstnejše načine ne da bi jih morale kupovati v trgovini. Pridelajmo same semena za vrt. Zakaj včasih kupujemo se-

menski fižol po 35.— S za kg? Na naš jedilnik postavimo čim več jedi iz mleka in mlečnih izdelkov. Je izdatno, poceni in koristi celotnemu gospodarstvu. Ne razvajajmo otrok s slaščicami, ki kvarijo tek in škodujejo zdravju. Zlasti pa lahko varčujemo pri nakupovanju. Vidimo to in ono pa vse hočemo imeti. Kupimo samo to, kar potrebujemo in smo si zabeležile na listek. Prvo sadje in prvo zelenjad navadno čez teden dobimo po mnogo nižji ceni.

Varčujemo tudi s časom. Zlasti klepetanje nekaterim gospodinjam požre mnogo dragocenega časa. Zraven je navadno še precej opravljanja ali celo obrekovanja. Včasih se nam ne zdi vredno začeti kakega dela: „Ne spleča se teh nekaj minut kaj začeti!“ Ni res, tudi najmanjši čas lahko izrabimo za delo: zamenjamo cveticam vodo, prišijemo gumb itd.

Varčna gospodinja si bo s časom naredila dnevni red, tedenski in mesečni red. Tako bo vsako delo prišlo ob svojem času na vrsto. Vsak prostor bo enkrat na teden temeljito osnažen. Pranje, likanje in šivanje bo ob določenih dneh opravljeno. Kdor

Velecirkus Williams na Koroškem

Te dni je prišla na Koroško karavana cirkusa Williams, ki je eden izmed največjih v Nemčiji. Najprej se je ustavila v Spitalu, nato pa bo preko Linza in Beljaka prišla v Celovec. Cirkus je pravcato mesto v malem. Ima 287 ljudi, med artisti in nastavljenici vseh vrst ter dvesto živali iz vseh petih delov sveta. Pod velikanskim okroglim šotorom, v katerem lahko lepo sedi 3500 gledalcev, predvajajo ljudje in živali najrazličnejše vragolije. Akrobati in akrobatinje švigajo po zraku. Ivonne „levja deklica“ kroti z bičem in celo s sanim pogledom osem dvijih berberskih levov, sloni se postavljajo na glavo, med tem pa Borra „tat iz Bagdada“, kaže največje ročne

spretnosti. V vsako mesto, kamor pride, okrade najprej nekaj policajev. Se razume, jim potem odvzete predmete vpricho smejočega občinstva vrne.

Med živalmi je 30 krasnih konjev lipizancev. Zadnjo pošiljko so dobili naravnost iz Lipice v Slovenskem Primorju, kjer gojijo to svetovno znano plemenito pasmo konj. — Vsak dan morajo živali nakrmiti in zato porabijo 50 kg. mesa, 30 centov slame, 25 centov ovsa, 25 kg sadja (za opice).

Na čelu cirkusa pa stoji gospa Williams, ženska, ki se je rodila na cirkuškem vozu in je vse svoje življenje posvetila tej umetnosti. Ne zamudite te izredne prilike.

AUTO-WEDAM VILLACH

STEYR-FIAT-PUCH-Großhandel für Kärnten und Osttirol

Gebrauchtfahrzeuge überprüf und preisgünstigst

STEYR-FIAT 1400 A, 1100 M, N E und B, 600 Mercedes 170 Da-Diesel, Lim., Bj. 1950, 1a Renault Fregate 1955, Erstbesitz, S 16.000.— NSU - FIAT 1100, Wanderer W 24, Standard, Nash Ambassador, Hansa, in gutem Zustand, fahrbereit, von S 2.500.- aufwärts

Krad: Viktoria Bergmeister V 35, Puch 250 SGS und 125, Horex Regina III, BMW R 35, Roller: Rumi Eichhörnchen, Lohner LB 200, S 3.600.—, Moped HMW 50 N 3, Baujahr 57, S 2000.—

Nutzfahrzeuge: Steyr-Fiat-Kombi 600 (Multipla) und 500 C (Stahl), 1100 I-Kastenwagen, 850 kg Nutzlast, neuwertig

FIAT-Campagnola-Diesel- Allradspezialfahrzeug, 23.000 km, Erstbesitz

FIAT-Raupenschlepper 25 C mit Seilwinde, sehr billig

OPEL-Super mit Pritsche, ca. 500 kg Nutzlast, S 3000.—

FIAT 1100 LR, Baujahr 41, 1 t

FIAT 1100 L Kastenwagen, Baujahr 46, 750 kg, S 2500.— 40 bis 60 Prozent abreibbar.

Diesel von 27—70 PS mit Zusatzgeräten für Bau-, Forst- und Landwirtschaft (Oberkopf- und Frontlader, Planierschild, Bodenaufreißer, Tieflöffel, Seilwinde usw.)

Neuwagen

prompt oder kurzfristig lieferbar

PKW Modell 500 bis 2300

für jeden des passende Fahrzeug!

LKW 850 kg und 1 t, Benzin

v. 1.5 bis 6 t Nutzlast, Diesel

GÜNSTIGE ZAHLUNGS- UND EINTAUSCHBEDINGUNGEN

Raupenschlepper - FIAT

Williams

Der internationale Circus

Mednarodni cirkus

Predstave bodo:

Dne 22. 5. in 23. 5 v Spitalu ob Dravi

24. 5. do 26. 5. v Lienzu

27. 5. do 30. 5. v Beljaku

31. 5. do 3. 6. v Celovcu.

Podrobnosti v dnevnem časopisju

BLAGO ZA POLETNE OBLEKE!

VELIKA IZBIRA!

NIZKE CENE!

L. MAURER

Klagenfurt, Alter Platz 35

Poljedelski stroji, motorne kosilnice, stroji za setev, stroji za trošenje umetnih gnojil, grablje, obračalci za seno, Heuma-Sonnenrad-Universälmaschine, traktorji z vsemi nadomestnimi deli. Vse to vam dobavlja trdka

JOHAN LOMŠEK

Št. Lipš. Tihoja, p. Dobrla ves

Ljubljanska opera v Benetkah

V največjem gledališču Benetk, „La Fenice“ je minuli teden gostoval ansambel opere Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane. Nastopili so z delom ruskega skladatelja Prokofjeva „Zaljubljen v tri oranže“. Bila je to prva uprizoritev tega izredno težkega dela v mestu na lagunah. Benetke so znane po tem, da je pri odotni publikli propadlo že mnogo znamenitih skladateljv in slavni opernih del. Nastop ljubljanske opere pa je bil prebralen uspeh, kot si ga boljšega niso mogli želeli. Intendant odotnega gledališča Mortari je izjavil, da je bila ta predstava „ena najboljših, kar jih je vohče videl v Evropi“. Zaradi uspeha v Benetkah je slovenska opera dobila več povabil v druga italijanska mesta, med temi tudi za nastop v svetovno znanem gledališču „La Scala“ v Milanu.

„GEORGE“ je ime stroju, ki izračuna v eni sekundi 200.000 seštevanj. Ta elektronski računski stroj je pred kratkim izdelal laboratorij v Argonne pri Chicagu. Njegova naloga je, da izvede vse račune v zvezi z rabo atomske energije. Pri tem uporablja navadni hišni električni tok (115 voltov).

SVETOVNA ORGANIZACIJA ZA ZDRAVSTVO je ustanovila poseben odbor, ki bo pripravil širokopotezno akcijo po vsem svetu za zmanjšanje nesnage v zraku zaradi dima in industrijskih plinov. V odboru so medicinski strokovnjaki iz Amerike, Evrope, Azije in Afrike.

PET MILIJONOV DOLARJEV je v minulem letu izdal Ameriški urad za zdravstvo v obliki prispevkov znanstvenim ustanovam za raziskovanje, za štipendije posameznikom ter za podpore za določene raziskovalne podvige. Med stipendisti so bili znanstveniki iz Anglije, Danske, Finske, Francije in Kanade.

Mladost je hrepenenje — brez hrepenenja ni več mladosti

V zadnji številki smo na tem mestu pod naslovom „V globine“ brali Jenkovo analizo verzov. Ob teh pesnikovih mislih smo videli, kako površnež in globok človek v istem svetu živita in hodita po isti cesti, pa gledata in mislita vsak po svoje. Površnež gleda in misli samo na kratko in na blizu, kakor bi bil njegov duh kratkoviden. Pri tem si misli, da vidi vse prav in do konca. Pa to je le neka samoprevara. Ko bi po isti poti in po istem ovinku prišel človek globokega duha, bi drugače opazoval in sodil in bi videl reči, ki jih je bil oni čisto spregledal.

Zdaj pa pomisli nase! Kako gledaš? Kako sodiš ti? Ali je v tebi usaj to živo hrepenenje, da bi vedno rasel in napredoval in dorasel v globokega človeka? Blagor ti za to hrepenenje, dragocen zaklad tvoje mladosti je to. Dokler ga čuvaš in budiš in v njem živiš, dotlej si na pravi poti in se dvigaš k visokim ciljem. To te bo gnalo, da boš od dne do dne popolnejši človek.

Včasih prebiram svoje stare šolske zvezke: prijetno in zanimivo kratkočasje je to! Takrat svojo lastno preteklost gledam kakor v zrcalu. Ne morda poteze na lico, marveč poteze duše: kakor da bi svojega lastnega duha iz prejšnjih let postavil pred ogledalo in dejal: zdaj se mi pokaži po vsej pravici in resnici, kakšen si bil pred toliko leti! In v tem zrcalu si ogledujem ves počasni in postopni razvoj samega sebe. In primerjam.

Nekoč smo v srednji šoli brali Shakespeare-jeva dela, prav dobro se spominjam „Julija Cezarja“. Potem smo pisali šolsko nalogo. Še sedaj se rdeči lepa ocena pod to nalogo. Takrat me je celo zavedla v to nečimrno misel, ki mi je bila kaj prijetna, češ da sem Shakespeare-ja zelo dobro razumel. Pred nedavnim sem znova čital dramo, spet z novim, svežim užitkom. Vse sem bil že vedel — pa tudi nisem vedel. Spominjal sem se prizora za prizorom — in vendar so mi bili novi, izredno novi. V istih ljudeh in v istih osebah se mi je prikazal nov svet in novo doživetje. Tako sem čutil zraven, kakor da se mladostni pogledi sami ob sebi razširjajo v novi in svetlejši in večji luči.

Onkraj vnanjih dogodkov se mi je odpiral globlji duhovni smisel te žalostne, ki ustvarja svoje podobe na odru le za to, da prikaže čudovito in težko umljivo snovanje življenja. Tedaj sem jasneje občutil, zakaj je Shakespeare tako silen umetnik: samo nekaj potez in prizorov — in že je kakor s čarobno roko začrtal najgloblje vprašanje o smislu življenja in usodi človeka, ki dostikrat sicer plemenito hoče, a nesrečno začne in dovši. Nazunaj je strit ob koncu, a notranja veličina ostane nezmagana: tako je tudi Brutus plemenit in velik v svoji tragiki. Na vse to takrat v gimnaziji še nisem znal misliti.

Ozri se za hrip nazaj po poti svojega življenja, ki si jo že preromaj. Ozri se in poglej sebe, kako hodiš, kako se dvigaš, kako rasteš! Kako si nekoč hrepenel naprej in kvišku in kako hrepeniš danes.

Vedi pa: dokler je človek mlad, hrepeni; in ko neha hrepeneti, je dokaz, da se je postaral in že okoreva. Mladost je hrepenenje, brez hrepenenja ni več mladosti. Glej na novo posajeno mladje. Ali se mar čudiš, da nima močnih, grčavih vej in široke krošne? Nikakor! A za zlo bi vzel, ko bi ne hotelo rasti in zeleneti ter cveteti sedaj v pomladi. Tako tudi naša mladost. Sama je še nežna in dostikrat slabotna, vendar je zdrava in nade polna, dokler hrepeni, dokler preizkuša in težji: na globoko! S.

Dve kulturni prireditvi v Selah

Na materinski dan je Farna mladina iz St. Jakoba gostovala pri nas z igro „Spovedna molčečnost“, ki se je kar lepo vključila v materinski praznik. Snov pretresljive zgodbe je bila ljudem že znana iz „Nedelje“, zato so jo tem rajši prišli gledat živo na odru. Udeležba je bila zelo številna, nekateri niso dobili več prostora. Vse je pazljivo sledilo poteku dogodkov in je predstava zapustila v gledalcih močen vtis. Hvalni smo vrlim šentjakobčanom za ta koristni duhovni užitek.

Na Vnebohod pa je bila materinska proslava na Zvrhnjem Kotu. Pripravili so jo tamošnji šolski otroci in odrasli. Spored je obsegal pevske točke, deklamacije, otroški prizor in igro „Prisiljen stan je zaničevan“. Prireditelj je povezala mnogoštevilne matere in druge udeležence z otroki v priskrbo skupnost. Pokazala je, da je tudi na Kotu mnogo možnosti in zanimanja za kulturno dejavnost. Vsa čast vsem, ki so to materinsko proslavo zamislili, vodili in sodelo-

Muhe in lepote sinjega Jadrana

Proti polnoči smo se vkrkali na parnik linijske plovlbe „Vuk Karadžić“, da nas popelje naprej. Pozdravljen, Dubrovnik — zamoklo se poslavljaja parnikova sirena, vode že šumijo, pred nami se odpira morja široka cesta. Na nebu se kopičijo gosti, temni oblaki, ki bodo zdaj zakrili še poslednjo zvezdico na nebu. Kmalu za tem je že začelo treskati in grmeti, morje je vzvalovilo, zazibalo nas je in že se je ulilo iz oblakov kakor iz škafa. Vihar je naraščal z bliskovito naglico. Na nebu so se pojavili bliski in valovi, ki so kmalu dosegli kar precejšnjo višino, so nas velikodušno polivali (imeli smo samo tretji razred). Pričelo se je živčno tekanje sem ter tja, vsak si je želel poiskati suh prostorček. Žal smo se morali kar zadovoljiti. Premetavanje ladje sem in tja — gor in dol je imelo prav neprijetne posledice. Masa v želodcu se je pričela dvigati in kljub temu, da se je preko ograje voda venomer polivala po palubi — je bila vseeno kar dobro zasedena od revežev, ki so oddajali svoj davek v obliki večerje, ki pa so jo valovi velikodušno vračali nazaj, nemalokdaj kar naravnost v obraz. Star slovenski pregovor pravi: „Kdor ne zna moliti — naj se gre na morje učiti!“ Žal sem tega videla le v neznanem merilu, več je bilo slišati pritajeno ihtenje ali pa skoz zobe iztisnjene kletvice v obliki zgražanja nad vremenom, ki da je moralo ravno nas to doleteti. Ne vem ali je to posledica moderne vzgoje ali pa se morda nismo zavedali resnosti položaja, ker so nas mornarji venomer bodrili in vliвали pogum, češ da je to samo majhna sapica prehodnega značaja in je popolnoma brez smisla vdajati se malodušju. Burja je divjala vso noč. Morje je hrumelo in bučalo ter se penilo okrog nas. Ne vem, ali je to posledica motne luči

morskega svetilnika. Meni se je zdelo to bliskanje še najbolj turobno.

Kako smo si oddahnil, ko je ob svitu za silo ponehal vihar in naše zibanje; še malo pa smo v daljavi zagledali obrise obale — Split. Uturjeni od celonočnega zibanja in bučanja smo se izkrcali v Splitu, kjer nas je čakalo mnogo ljudstva, ki nas je pozdravljala kot kake rešitelje ali zmagovalce. Šele sedaj smo zvedeli, da je ladijsko poveljstvo obvestilo Split o našem položaju in v slučaju nesreče zaprosilo za pomoč. Še ves dan, ko smo hodili po ulicah Splita, sem imela občutek zibajočih se tal pod menoj.

Mesto Split je zrastle nekako v srednjem veku in se razporedilo okrog Dioklecianove palače, katera je ostala kot spomin davnih dni. Sežidana je na pripravnem polotoku, da se zgradi luka s skladišči. Med stebrovjem te palače je do druge svetovne vojne stal mogočen bronast kip „Grgur Ninski“, ki je kot škof branil pravico, da se v hrvaških cerkvah opravljajo opravila v staroslovanski, kakor sta učila slovanska brata Ciril in Metod.

Materinska proslava v Dobrli vesi

Na materinski dan, v nedeljo, 11. maja, nas je obiskala Farna mladina iz St. Jakoba v Rožu in nam pripravila lepo versko igro: „Spovedna molčečnost“. Naša Farna dvorana se je do zadnjega prostora napolnila z materami, mladino in odraslimi, ki so z ganotjem in notranjim doživetjem sledili verski igri, čigar vsebina nam je bila že znana po „Nedelji“.

Pod spretno roko voditelja kulturnih prireditev in režiserja preč. g. Vinka Za-

Iz ljudske zakladnice

Pripovedka o starem gradu na Vipavskem

Stara mati mi je pravila o Starem gradu to-le: „Nekoč, nekako pred sto leti, je šel po poti, ki pelje na Nanos preko Starega grada vznik od drva. Bilo je med šmarnimi mašami. Sedeč na zadnji premi je vznik privozil mimo gradu, kar se mu iz zelenja prikaže močič, kosmat in ostuden, da ga je groza stresla. Ob poti je molče razgrnil rjuho zlatnikov. Vznik se ustraši, vendar z grozo nadaljuje svojo pot. Spotoma nevede zamahne z bičem proti zakladu. Nekaj trdega se zakotali po tleh, pogledati pa se ni upal kaj.

Ko se je pozno popoldne vračal domov, je radovedno iskal kraj, kjer se je to zgodilo. Začuden je našel ris svojega biča in zasvetili so se mu trije zlatniki, katere je vrigel z bičem z rjuhe. Ko bi jih vrigel kaj več bi bil lahko danes bogat kmet, tako pa je bogastvo hitro izginilo. Pravijo, da med šmarnimi mašami še vedno lahko vidiš, kako žari zaklad. Mala svetlomodra lučka kaže kraj, kjer je zakopan. Če si tako korajžen, da se odpraviš med šmarnimi mašami proti razvalinam in položiš čez modro lučko blagoslovljen molek, ostane zaklad prav pod vrhom, ter ga z lahkoto izkoplješ. Če pa od strahu zbežiš, se zaklad pogrezne in Bog ve kdaj imaš zopet priliko videti modro lučko. Pravijo, da je močič, ki varuje zaklad, pogubljen duša krutega oskrbnika Pagano de Piperna, ki je strahoval ljudi Vipavske doline. Ko so Turki pustošili po deželi, je umrl grozovite smrti na svojem gradu.

ZADNJI DAN ŠOLE

Zadnji dan šole je bilo zelo slovesno v osmem razredu. Močni, dorasli fantje so nekam praznično razpoloženi, nedeljsko oblečeni in govore stvarno in zrelo. Dekletom žare lica in so lepe kot neveste. Razred je ves okrašen.

V glavnem odmoru so obiskali osmošolci sedmi razred, kakor je to že starodavna navada. Najmanjši med njimi, kuštravi Lisjak, nosi slovesno na blazini ključ straniščnih vrat, ki ga je ovil vsega v bleščec papir. Za njim nosi župan osme metlo, potem pa gredo v sprevedu najprej osmošolke in nato osmošolci. Sedma jih stojé, slovesno sprejme. Osmošolski poetanascitur, Šetina stopi na oder, slovesno razgrne papir in začne z mogočnim glasom brati svoje verze. Karkoli je vedel o sedmošolcih, to je uporabil v svoji dolgi pesnitvi; vsakemu posebej je v verzu izprašal vest. Na koncu je poučil bodoče osmošolce, kakšne odgovornosti in dolžnosti imajo, pa tudi kakšne so njihove pravice. Nato so izročili ključ in metlo in se poslovili.

Zdaj čaka osmošolce še slovo od razrednika. Na katero se že postavili veliko steklenico pijače in jo vso obložili z rožami. Vendar bi najrajši vse to tako pustili in se umaknili iz razreda, da bi se ne bilo treba posloviti. Težko bo to slovo. Od prvega razreda je profesor P. njihov razrednik. Spremljal jih je osem let preko osmih strmih mostov. Med potjo je zgubil samo dva fanta že v nižji gimnaziji, pa mu je bilo hudo, ker ni vedel, kako bi obema pomagal. Razred je vedno določno čutil razrednikovo podporo. Vsi so vedeli, da bo profesor P. naredil vse, da reši svojega učenca ali slabega ređa na koncu leta ali pa kazni za disciplinski prestopke. Razred mu je vse zaupal: povedali so mu, kdo slabo razlaga, katere ure so zabavne, kako delajo temu profesorji preglavice in kako onemu.

Profesor je poslušal, se smehljaj in na koncu očetovsko dejal, da je končno le eno važno, da bi se v teh osmih letih nekaj naučili za življenje.

Profesor P. je bil navadno točno, ob zvonjenju v razredu. Ker je zadnja leta šepal, je navadno že pred zvonjenjem čakal pred razredom ali pa je sedel kar v razred in čakal zvonca. Danes pa je že davno zvonilo, a razrednika še ni od nikoder.

Počasi stopa P. po stopnicah. Med potjo večkrat postoji in razmišlja, ali bi šel dalje ali ne. Nekdo od osmošolcev je pogledal skozi vrata in je hitro sporočil razredu, da profesor prihaja. Vsi umolknejo.

P. pride do razreda, prime za kljuko — in jo spet izpusti. Spet je odšel na drugi konec hodnika. Tako se profesor P. še ni bal stopiti v razred kot se danes. Boji se, da ga bodo videli osmošolci s solznimi očmi. Ta razred je četrti, ki ga je prepejal od prve šole do mature. Štiri generacije je vzgojil. Ko profesor to napravi, je izpolnil svojo življenjsko nalogo. Pete generacije ne vzgoji noben profesor več. P. je star in utrujen. Njegovo slovo od letošnje osme je obenem slovo od šole sploh.

Spet je pogledal nekdo iz razreda in osmošolci v trenutku razumejo razrednikovo srce. V razredu je nastala smrtna tišina in štiriindvajset ljudi misli samo eno: kako bi prikrajšali razredniku težko slovo.

Počasi se je P. približal. Odprl je vrata in njegov pogled je bil tako žalosten kot je pogled obsojenca. Tudi osmošolce je dušilo v grlu. Ko je profesor stopil na oder, je pristopil fant, toda beseda mu je ostala v grlu. Razrednik je razumel. Stegnil je roko in jo krepko stisnil. Nič drugega. Profesor P. je takoj potem počasi odšel iz razreda, tih in upognjen. To je bilo njegovo končno slovo od šole.

letela, so se vsi igralci dobro uživali v svoje vloge, posebno slika župnika nam je segala v srce in dušo. Marsikateremu so postale ob pogledu na duhovnika-trpina in mučenika, oči rosne. Četudi je trajala prireditev razmeroma zelo dolgo in je bila vročina, so nam te lepe ure, ki so bile pripravljene v čast našim materam, le prehitro minule.

Med odmori smo slišali nekaj narodnih pesmi moškega zbora iz Dobrle vesi in petje malčkov otroškega vrta iz St. Jakoba. Vsem igralcem se prav iz srca zahvaljujemo in jim čestitamo. Upamo, da nas bodo še večkrat razveselili in presenetili. Rož in Podjuna naj si tem potom podasta roke in spoznata lepoto slovenske kulture in materinske besede.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PONEDELJEK, 26. 5.: 7.30 Od pesmi do pesmi od srca do srca. — TOREK, 27. 5.: 14.00 Poročila, objave. — Gospodarska šola za vsakogar. (11.). — SREDA, 28. 5.: 14.00 Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 29. 5.: 14.00 Poročila, objave. — Iz domačih gajev. O kralju Matjažu na Koroškem. — PETEK, 30. 5.: 14.00 Poročila, objave. — Okno v svet. — Zabavna glasba. — SOBOTA, 31. 5.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Kadar jaz dorastem

Oče moj je strojevodja,
temno mu gore oči.
Z mirno roko varno vodi
vlak s tovori in ljudmi
ob prepadih in čez reke,
skozi gore dan in noč,
mimo mest, vasi do morja,
uselej v nove dalje zroč.

Mati moja je šivilja,
v ozki sobici sedi,
šiva, krpa. O koliko
revne ji trpe oči,
dan za dnem v noč od zore,
tudi ko je zunaj maj,
Le če vame se zagleda,
v lice šine ji smehljaj

Ali kadar jaz dorastem
hočem biti samo kmet,
vrem se na plodno polje,
ki oval ga je moj ded.
Trudni oče, siva mati
pojdeli z menoj takrat,
tam postavim belo hišo
njima v tih večer in hlad.

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA sporoča vsem svojim prosvetnim organizacijam in vsem kulturnim delavcem v domovini in po širnem svetu žalostno vest, da je njen bivši dolgoletni predsednik in član zveznega nadzornega odbora,

preč. g. Jožef Picej

župnik v Šmihelu nad Pliberkom

nenadoma umrl v nedeljo, dne 18. maja 1958, na Dunaju.

Ohranili bomo blagega župnika in neumornega kulturnega delavca v častnem spominu. Naj počiva v miru!

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA

Vsem sotrudnikom in somišljenikom javljamo prežalostno vest, da je

preč. g. Jožef Picej

župnik v Šmihelu nad Pliberkom

dne 18. maja 1958 v Gospodu zaspal.

Zaslužnega duhovnika in rojaka smo položili v četrtek, dne 22. maja na šmihelskem pokopališču k večnemu počitku. Domača zemlja naj mu bo kraj počitka po napornih 50 letih življenja in 25 letih dušnega pastirstva!

Narodni svet koroških Slovencev

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo žalostno vest, da je Kristus, Veliki duhovnik, nepričakovano poklical k sebi prečastitega gospoda

Jožefa Picej

ŽUPNIKA V ŠMHELU

v nedeljo, dne 18. maja zvečer v 50. letu starosti in v 25. letu mašništva. Njegovo življenje je bilo polno ljubezni in skrbi za blagor neumrjochih duš.

Predragega pokojnika smo spremili na njegovi zadnji zemeljski poti v četrtek, dne 22. maja, ob 10. uri iz župnišča na njivo božjo v Šmihelu nad Pliberkom.

MOHOR PICEJ, duhovnik   Dipl. trg. ADOLF PICEJ
brata

v imenu vseh ostalih sorodnikov.

Kristus, Veliki duhovnik, je poklical po sklepu Previdnosti svojega zvestega služabnika, prečastitega gospoda

Jožefa Picej

ŽUPNIKA V ŠMHELU

v 50. letu starosti, v 25. letu mašništva, v 18. letu pastirovanja kot neumorni župnik v Šmihelu, v večnost.

Umril je pripravljen v nedeljo, dne 18. maja 1958 po težki bolezni na Dunaju.

Pogreb blagega pokojnega je bil v četrtek, dne 22. maja t. l. ob 10. uri v Šmihelu.

Njegovo dušo priporočamo čč. duhovnikom v spomin v sveti daritvi in vernikom v molitvi.

DEKANIJSKA DUHOVŠČINA

Katoliško prosvetno društvo v Šmihelu sporoča vsem svojim članom in kulturnim delavcem, da je nenadoma umrl društveni predsednik

preč. g. Jožef Picej

župnik v Šmihelu.

V znak iskrenega spoštovanja in pristrčne hvaležnosti ter v priznanje velikih zaslug za Katoliško prosvetno društvo v Šmihelu, bomo rajnega predsednika ohranili v trajnem spominu.

Društveni odbor.

Umril je naš dolgoletni marljivi sotrudnik, č. gospod

Jožef Picej

ZUPNIK

V ŠMHELU PRI PLIBERKU.

Blagega pokojnika bomo ohranili v hvaležnem spominu. Za njegovo požrtvovalno delo mu bo pa Vsemogočni dober plačnik.

UREDNIŠTVO

„NAŠ TEDNIK - KRONIKA“